

Moegideaq

Mea Fanagchiib

WEENIG NGOEM, MOEG EA TAAFINAEY ROEM RY
TRIAL VERSION

Retold by Bernard Yiftheq

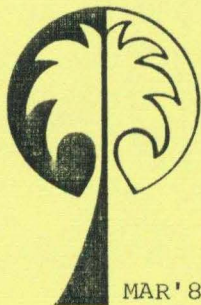
Illustrated by: Robert Fithing

Joanne Tome

Joy Nagata

NOTICE

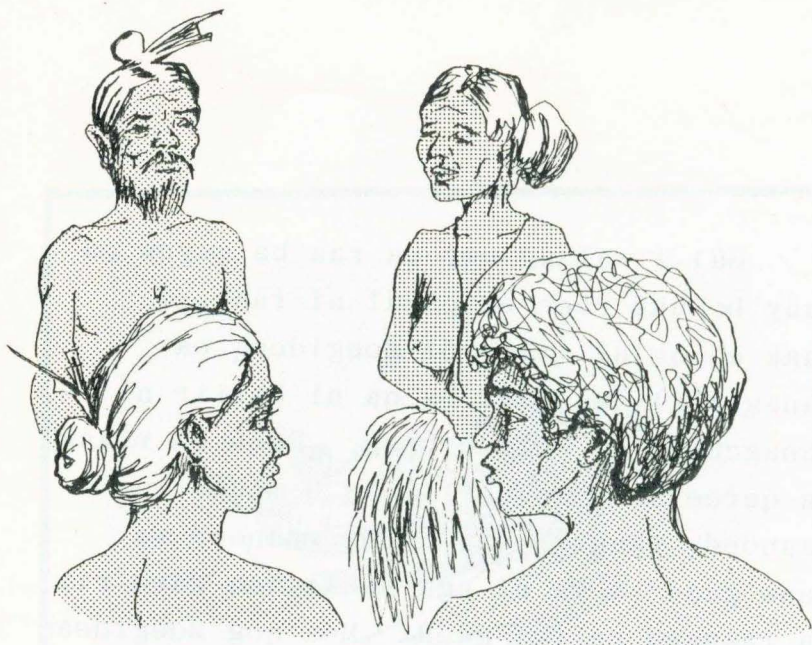
THESE PILOT TEST MATERIALS ARE FOR EXPERIMENTAL
USE ONLY AND MAY NOT BE REPRODUCED WITHOUT WRITTEN
PERMISSION FROM THE PALM DEVELOPMENT CENTER



These pilot materials were produced pursuant to a Grant from the U.S. Office of Education, Department of Health, Education and Welfare. However, the opinions expressed herein do not necessarily reflect the positions or policy of the U.S. Office of Education, and no official endorsement by the U.S. Office of Education should be inferred.

This preliminary publication was produced with funds provided by the Bilingual Education Act, Title VII of the Elementary and Secondary Education Act of 1965, as amended by Public Law 93.380.

Produced By
PACIFIC AREA LANGUAGES MATERIALS DEVELOPMENT CENTER
SOCIAL SCIENCE RESEARCH INSTITUTE
2424 Maile Way, Porteus 713, University of Hawaii at Manoa
Honolulu, Hawaii 96822



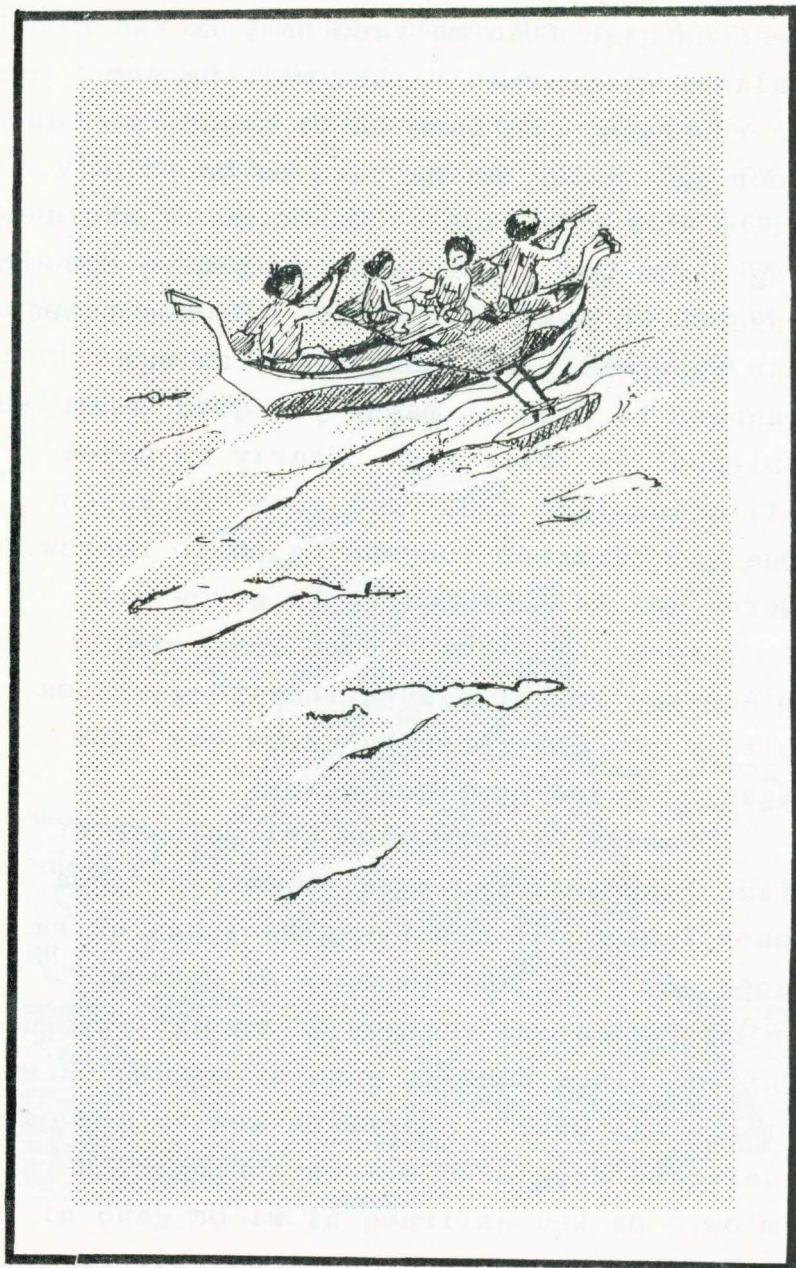
Kaakaroom ni kaakaroom ni ka ba
maqathuk ea kaan ngea girdiiq ma qimmoey
ruw i yabgol. Baay l'agruw i pagäl ni
faak ea gäl i yabgol neam. Ba gayow ea
gäl i pagäl neam ea Moegideaq, qiir ea
ba gilal. Ma ba gayow ea Fanagchiib.
Fanagchiib ea qiir ea ba bitiir.

Fanagchiib ea ri ba llow-aen' yaa
maa liyoer ko gäl labthir roorow. Faqän
yow raa yaen ko fëy keal, ma ti ni loel
ea maa meel'eeg ngea yaen i piiq ko gäl
labthir roorow. Qaram rogorow ko gubiin
ban'ean ko gäl labthir roorow. Qeree ba
t'uuf Fanagchiib ngaak' Moegideaq. Qu
ni yiqiy naag row ma booqor ban'ean ni
qu ni mithaeg ni daa noeg ngaak'. Daar
maa taay-aen' ko gäl labthir roorow.

Gäl i walaag ney ea raa ba gayow ma
baay boechi reeb ea pagäl ni faak.
Faak ea qa ni qilal ni Moegideaq ea
Fanagcheal, ma faak ea qa ni bitiir ni
Fanagchiib ea Chiichibaeg. Reeb ea rraan
ma qeree raanoed ko fitaeq u m'uw.
Raanoed, raanoed ea... nga raanoed ra
taaw gaed ko gi ni nga ra fitaeq gaed riy,
ma raanoed ra tal gaed. Mea qog Moegideaq
nga madaay ngea liith ngea yaen i m'aag ea
yiluuy rooraed. I m'aag ma dea taay'aen'
mea m'aag nga pachan ba nguuf ni ri ba
gaaq ni kea qaaw.

Qeree ra paer-eed nga qu ra lum'eag
gaed ea... mea tuqög ea laang. Yib ea
nifeeng ngea n'uw ni ba geel. Qeree
raanoed nga taan ea wathir. Ra gulgul
gaed nga ra paer-eed yaa ri ba geel ea
laang ni daab ku ni guy ban'ean.

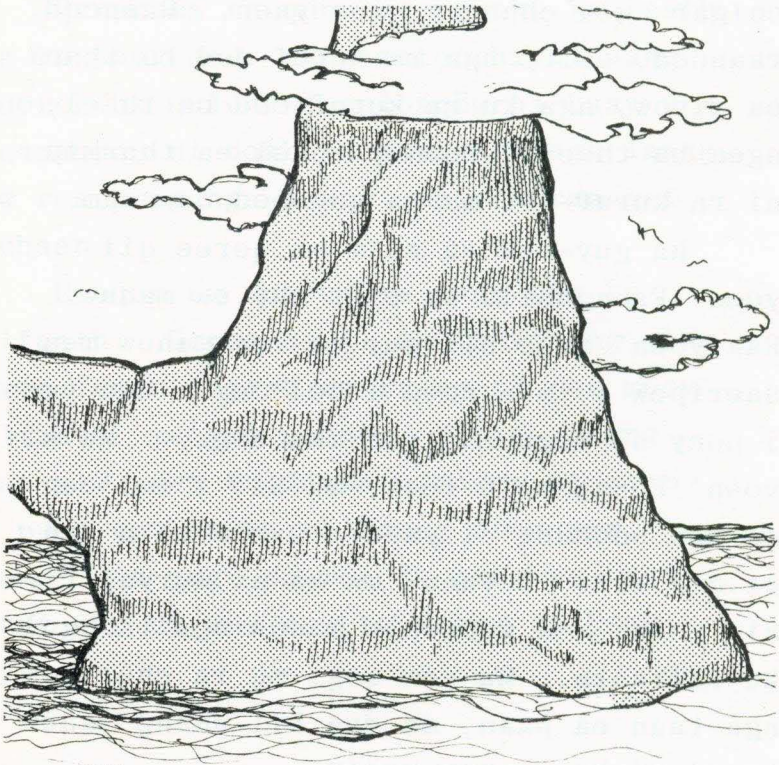
Qaram rogon ni bea chaam ea laang,
mea puw fa rea nguuf ngea yaen. Daa ra
naaqab gaed ni yaed bea yaen yaa ku kea
geel ea daay. Qeree girengiy raed fa
rea nguuf nga taan ea laang. Raanoed,
raanoed, ea... ngea daa kii m'uug ea
naam.



Yaen i tar ea laang ni kea yaen i reeb ea qiin fean ma yaed baay ko malaang ni Ruwraan'. Rea malaang ney ea ruw paaq. Ba paaq ea ba suwon, ni ba soor nga laang, ma ba paaq ea ba thig, ni ba maamey u buut'. Qeree qu ra maelu-qag thiin gow. Qii gaqar Moegideaq nga raanoed ko paaq ni ba thig. Ma bea tawear Fanagchiib ni daangaay. Yaa nga raanoed ko paaq ni masuw yea qiir ea ba fal-aen' ea chiib riy. Daariy ba gayow nii m'ing fean ngea fool rook' ba gayow. Daa qii taqareeb lunguun ea chiib roorow. Qeree qer faan ni daariy ba gayow nii fool rook' ba gayow. Toomur riy mea m'aag-aen'row ni nga ra thiliyeeg-eew ea bitiid roorow. Ngea ba gayow mea feek faak ba gayow ngea qun ngaak'.

Yaen Moegideaq ngea Chiichibaeg ni faak Fanagchiib ko paaq ni mathig. Mea paer Fanagchiib mea Fanagcheal nga qu ra soen gow. Ka yow bea soen ni daawor i n'uw nap'an, ma yow guy ea rachaq nii luul' ni kea yib u doew fa paaq ni mathig ea waar i yib nga buut'. Qaram ea kea th'aeb ea qafiraeq Moegideaq mea Chiichibaeg ka ra m'ow. Ba kea qafiraeq ni ri ba gaaq ni maa paer u roem ko paaq ni ba thig ea waar.

Mea gaqar Fanagchiib ngaak' Fanagcheal.
"Mu guy, kea liiq ea chiitamaam faakaag,
chanea nga gu faseag-eem ea daqir. Moey,
moey tam mu köqkoeq ngoog nga daarow ko
paaq ni masuw ea rea waar ney." Ma qaram
mea yib Fanagcheal i köqkoeq ngaak' ma yow
yaen. Ra leak-eew fa paaq ni suwon fa rea
malaang. Raanow, raanow ea..., ni ba n'uw
nap'an ma raanow ra suuk' gow nga ba manuw
ni ri ba gaaq ni maa paer u p'eebugul ea
real waar neam.



Raanow ra miith nga qu ra guy-eew manuw. Yugu raa madaadbiy mea changag ngea yaen. Qeree yib i paer Fanagchiib nga qii piig ngaak'. Qii masur naag ni ngea mool ngea toelaeng ea yaal'. Reeb ea rraan ma daa kii qod manuw ni madaadbiy. Qeree ra bow ra feeng-eew t'aay i manuw ni kea malik', kea qëlqël nga ra feek-eew. Ma raanow ra chuw nga fidik' i wulaan manuw nga ra paer-eew. Dea - n'uw nap'an ma fin i qod manuw. Mea chigar ngea changag ngea yaen. Raanoed, raanoed, ea... nga ra kuruf-eed ba thael ea giyow, nga ku ra kuruf-eed ba thael, ngea ba thael. Booqor thael ea tharmiy ni ra kuruf-eed ma ra guy-eed ba naam.

Ra guy-eed ea naam ma qeree qii yoen' Fanagchiib fa pi t'aay ea manuw. Raa yoen' reeb nii guy fa rea manuw mea saeripow i yaen ngea l'oel'oeg. Mea yaen i poey ni yugu ban'ean mea digey. Ma kii yoen' Fanagchiib reeb, ma kii l'oel'oeg ma bea soobuut' i yaen. Qaram ea n'ean ni qii riin' i yaen, ma bi ni wuryal riy nii yoen' mea gaeripow manuw nga tabugul ku Yalfaath. Ma yow qog, ma ra chuw gow nga taan ea paan, ma daa kii naang manuw ea gi ni ka raanow ngaay.

Qeree yib i pirqeg row Yalfaath mea
gaqar ngoorow. "Moeg neew gäl tam gimeew
ruw niiq u quw?"

Mea gaqar Fanagchiib ngaak' "Gamow
ruwoechii pagäl u danoop u buut!"

Ma qaram ma ra weeliy-eew saalaprow
ngaak' Yalfaath ngea muuq, mea gaqar
ngoorow. "Ka mu gaafgow gow, kea kireeb-
aen'uug ngoomeew. Mireew nga daarood
nga tabinaew roog nga da paer-eed u
roem."

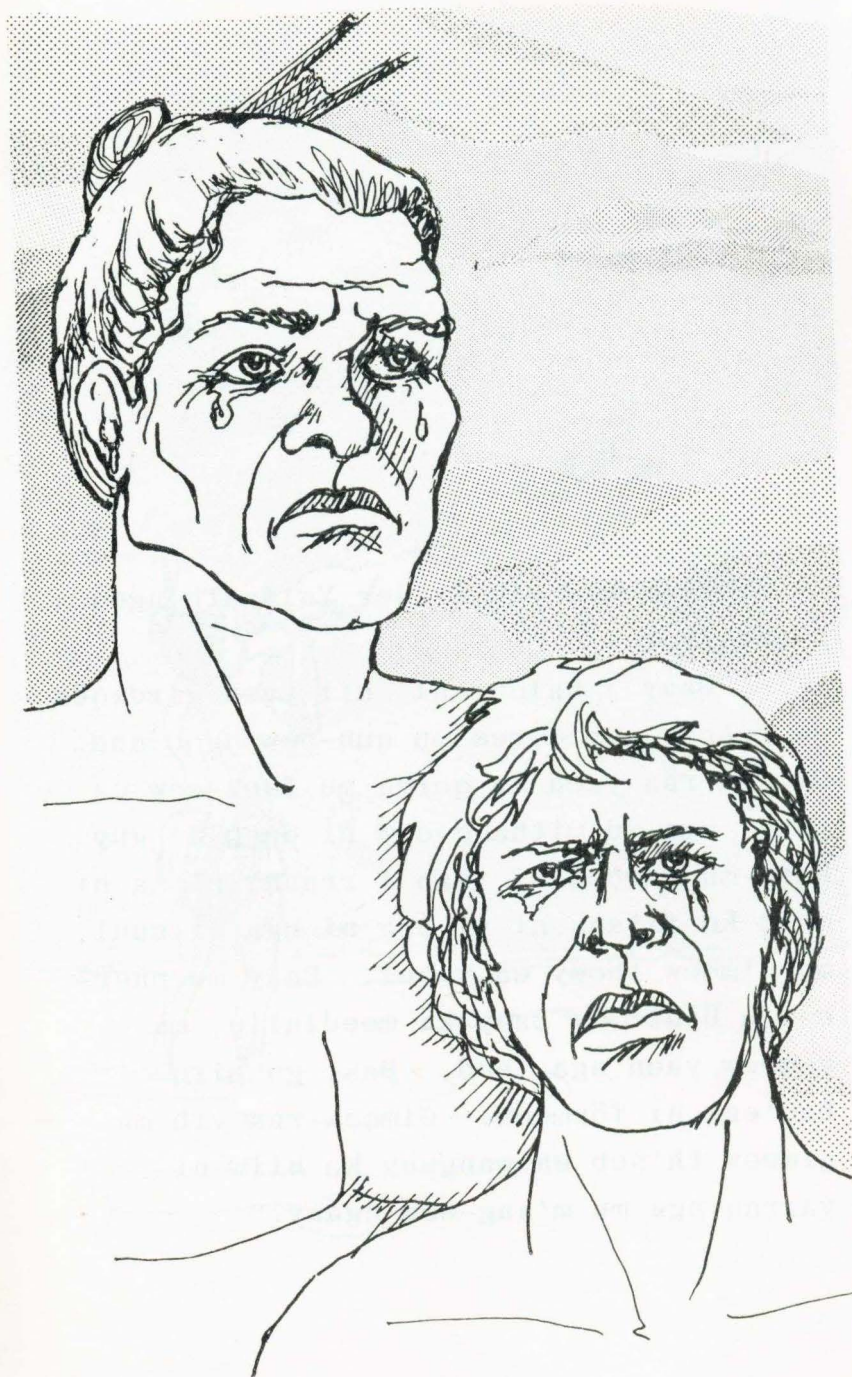
Qaram ma ra qun-eew ngaak' Yalfaath
nga ra paer-eed. Mea matoochiyal naag
ngoorow ba qulung i malbaqëg ni baay u
p'eanaqun, ni daab ra puug-eew nga laang.
Yow raa puug nga laang, ma yow raa qaf
machaan.

Booqor ea duw ni ra paer-eew ku
Yalfaath. Qeree ka ri ra taawreeng gow.
Qeree faqän i reeb ea rraan ni dea moey
Yalfaath, ma yow gaqar. "Moeg, maang
faan nii yoeg Yalfaath ngoodow ni daab
da puug-eew ea pi malbaqëg neam nga
laang? Qa yugu daarow da puug-eew nga
laang nga da guy-eew ko maang ea baay
riy."

Qeree raanow ra puug-eew fa pi mal-
baqeg nga laang. Faqän ra changar, ma
yow guy yuu danoop. Ma yow guy ea gäl
labthir roorow u dakean ea wunbey u
tafearaed ni ka ri ra pilabthir gow.
Qeree qu ra pper-eew nga qu ra yoer.
Faqän ra changar ma kea yib Yalfaath mea
m'aay ea liyab roorow yaa daa ra naang
ko maang ea yow raa yoeg. Qeree ra feek
m'iliin ea puw nga ra th'aeb bugul i
paaq Fanagcheal ngea yib ea rachaq riy.
Faqän i taaw Yalfaath mea gaqar ngoorow.
"Maang ea kea buuch roomeew ni gimeew
bea yoer?"

Mea gaqar Fanagchiib. "Gamow bea
yoer yaa kea maath' bugul i paaq Fanag-
cheal."

Mea gaqar Yalfaath. "Qaram ea ga
bea saalapiy l'ugunaem. Ka gu naang ni
daa mu fool gow ko ti ni goeg ngoomeew.
Fa pi malbaqëg ni goeg ngoomeew ni daab
mu puug-eew ea ka mu maarow mu puug-eew.
Kea feal' ka gu naang ni ka mu taawreeng
gow. Baay gu guy rogon nga mu maarow nga
danoop."



Qaram mea yib i paer Yalfaath ngea
poowoqiy row.

"Baay i baleayaal' nii yaen girdiqën
ea fitaeq, ma qeree mu qun-eew ngooraed.
Gimeed raa yaen ma qeree mu feek-eew ea
yabul nga mu mithaeg-eew ni daab ni guy.
Baay mu maroed ni taan i rraan, ni ka ni
muuq ko fitaeq ni ni pig ni nga ni suul,
ma gimeew thoey ea yabul. Baay mu paer-
eew u buut' ma baay ka meedlalip, ma
gimeew yaen nga teed. Baay gu piiq
ban'ean ni fënmeew. Gimeew raa yib ma
gimeew th'aeb ea wanguuy ko niiw ni
yarraq nga mu m'aag-eew ngaay."



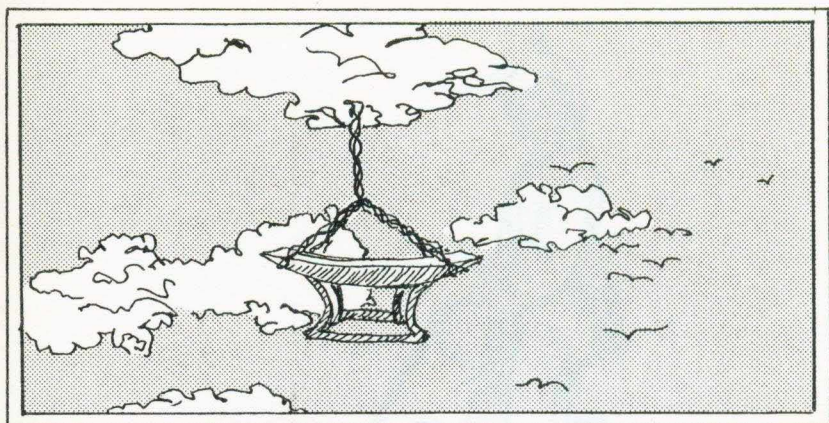
Qeree taaw ni nga ni yaen ko fitaeq
ma yow qun ko yaen. Ma ra feek-eew ea
yabul nga ra mithaeg. Qeree ra qun-eew
u m'uw nga niib nga danoop nga qu ni
fitaeg. Faqän i taan i rraan ni ni poes
ni nga ni suul nga laang, ma yow thoey ea
yabul. Mea miil fa pi kaan ni yaed nga
ni suul. Ma yow magëy u buut'.

Qeree raanow nga tafearow nga qu ra
puug-eew ea gäl labthir roorow. Qu ra
puw ea... mea yaen i qod fa gäl labthir,
mea lungurow. "Gimew miniiq gäl tam?"

Ma yow fuluweeg nga roeg neew ni yow
Fanagchiib mea Fanagcheal. Mea gaqar fa
gäl pilabthir. "Moeg guur miniiq tam
ea ga bea yib mu puwlal ngoomow? Ni kea
yim' pi faakmow kaakaroom, ma ka muub
mu paer ga bea gär naag mow. Maang ea ka
gu bucheeg-eew room?"

Mea fuluweeg Fanagchiib nii gaqar,
"Daangaq, riyul' ni gamow. Qa mu
biing-eew ea maab."

Mea biing fa rea moqon ea maab ngea
gael' ea nifiy ngoorow, ma fin i poey
row. Mea noon ban'ean u l'ugun. "Qah,
ka gu runguy gäl faakaag. Quw gäl tam
ea ka fin mu bow riy, ni kea qaraay
n'umngin nap'an?"



Qaram mea yib fa gäl i pilabthir nga qu ra bow ra yoer naag ea falfal-aen' ma taawreeng roorow. Faqän i weeliy Fanagchiib saalapen Moegideaq mea Chiichibaeg, ma qeree qii dalölloeq fa rea niinaeq ma tiitaew roorow. Ra weeliy-eew saalaprow ni ka qu ra paer-eew ku Yalfaath u laeng, ma fin qaraay ea ka ra suulöw nga buut'.

Yaen i ka meedalip ma ni nguchu-ruy ba dabi y u laeng nga buut'. Yib i giif u Tawoel nga buut'. Qiir ea raay ea n'ean ni qii yoeg Yalfaath ni baay i piiq ni fean Fanagchiib mea Fanagcheal. Ngea piig ni yow ba qadaag ni nga ra suul nga tharmiy ma yow qaf ngaay, nga ni feek row nga laang. Roofean neam ea baay Fanagchiib mea Fanagcheal u madaay. Qeree taaw ea dabi y nga buut' ma daa ra moey-eew.

Ni thoey ea yabul u qarow ma fin
i yib ngaen' row ni roofean neam, ea
madil naag Yalfaath ngoorow ni raa yib
ban'ean ni fearow u laeng. Fin ra
burteal nga ra bow nga qarow. Raab ra
taaw ko dabiy ma daariy ea wanguuy. Ka
ra paag-eew taliin. Ka ra guurguur gow
ma yow m'aag fa rea gaaf nga lik'ngin
ea chooy'. Ma ra suulow ni nga ra
feek-eew ea wanguuy. Yaen nap'an ni
daawor niib naag ea wanguuy, ma ni teel
fa rea gaaf u laeng ngea maath'. Qiir
ra raay ea n'ean nii riin' ma daa kii
yog ni raanow nga laang. Mang ea daa
ni th'aeb ea rea gaaf neam ma raa qu ni
yaen nga tharmiy nga qu ni suul. Qaram
ma daa kii suul Fanagchiib mea Fanag-
cheal nga tharmiy ku Yalfaath.





Pac.

PZ

870306

. 28

YBY10